

บทที่ 2

การศึกษาและการวิเคราะห์ระบบงานปัจจุบัน

การวิเคราะห์ระบบงานปัจจุบันจะเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการศึกษาระบบงานและศึกษาปัญหาของการปฏิบัติงานในปัจจุบันที่ดำเนินการอยู่เพื่อทำการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบงานในด้านต่าง ๆ ของสหกรณ์จำลอง โรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่ ซึ่งจะทำให้เข้าใจระบบงานในปัจจุบันมากขึ้น และยังสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1 ความเป็นมาของสหกรณ์จำลอง

สหกรณ์จำลอง โรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่ ได้เปิดดำเนินการให้บริการในการขายสินค้าให้แก่ลูกค้าและสมาชิกซึ่งจะต้องเป็นบุคลากร นักศึกษา พ่อค้าและแม่ค้า ของโรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่เท่านั้น สหกรณ์จำลองโรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่ได้ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งสหกรณ์จำลองเพื่อฝึกประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้กับกลุ่มนักศึกษาในแผนกวิชาการตลาด โดยมีอาจารย์ในแผนกวิชาเป็นผู้ควบคุมดูแล

ปัจจุบันมีอาจารย์เกรียงไกร ไชยศิริ ซึ่งเป็นหัวหน้าแผนกวิชาการตลาดดำรงตำแหน่งเป็นผู้จัดการสหกรณ์จำลองและมีอาจารย์ในแผนกวิชาช่วยในการควบคุมดูแลและเป็นที่ปรึกษาให้กับนักศึกษาในการปฏิบัติงาน โดยจะมีนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 เป็นกรรมการและพนักงานในการบริหารงาน

2.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์จำลอง โรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่

- 2.2.1 เพื่อนำให้นักศึกษาได้นำความรู้จากการเรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง
- 2.2.2 เพื่อนำให้นักศึกษาได้สัมผัสกับการปฏิบัติงานที่ใกล้เคียงธุรกิจในปัจจุบัน
- 2.2.3 เพื่อนำให้นักศึกษาได้รับทราบปัญหาและการแก้ไขปัญหาในการประกอบการธุรกิจ
- 2.2.4 เพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางธุรกิจแก่นักศึกษา
- 2.2.5 สร้างความสัมพันธ์อันดีในหมู่นักศึกษาในการทำงานเป็นหมู่คณะ
- 2.2.6 เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 2.2.7 เพื่อนำให้นักศึกษารู้จักวิธีการบริหารงานบุคคล

2.3 คุณสมบัติของสมาชิก

ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 2.3.1 เป็นผู้ที่มีบัตรและได้รับคัดเลือกเข้าเป็นสมาชิกตามข้อบังคับ
- 2.3.2 เป็นผู้ที่ไม่เห็นชอบในวัตถุประสงค์ของร้านค้าสหกรณ์จำลอง
- 2.3.3 สมาชิกจะต้องเป็นครู อาจารย์ประจำของโรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่
- 2.3.4 สมาชิกจะต้องเป็น พนักงาน เจ้าหน้าที่ ประจำของโรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่
- 2.3.5 สมาชิกจะต้องเป็นนักเรียน นักศึกษา ของโรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่
- 2.3.6 สมาชิกจะต้องเป็นพ่อค้า และแม่ค้า ที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสินค้าและอาหารในโรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่
- 2.3.7 ไม่เป็นคนวิกลจริต จิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
- 2.3.8 ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสียหาย
- 2.3.9 การเป็นสมาชิกสหกรณ์จำลองต้องซื้อหุ้นขั้นต่ำจำนวน 1 หุ้นขึ้นไป

2.4 การรับสมาชิก

ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกต้องยื่นใบสมัครตามแบบที่กำหนดไว้ ถึงคณะกรรมการดำเนินงาน เมื่อคณะกรรมการดำเนินงานพิจารณาและตรวจสอบแล้วเห็นว่าคุณสมบัติถูกต้องตามข้อบังคับก็ให้รับไว้เป็นสมาชิก แล้วรายงานการรับสมาชิกใหม่ให้ที่ประชุมใหญ่ทราบในการประชุม

2.5 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า

การปฏิบัติตามข้อบังคับ เมื่อเข้าเป็นสมาชิก ลงลายมือในทะเบียนสมาชิกและชำระค่าหุ้นเต็มค่า ถือว่าได้สิทธิ์ในฐานะสมาชิก สมาชิกต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ และระเบียบของร้านค้าสหกรณ์จำลองโดยเคร่งครัด

2.6 การกำหนดราคาหุ้น และ การชำระค่าหุ้น

ปัจจุบันร้านค้าสหกรณ์จำลองได้กำหนดราคาหุ้นเพื่อจำหน่ายให้แก่สมาชิกเป็นราคาหุ้นละ 20 บาท โดยเมื่อชำระค่าหุ้นแล้วร้านค้าสหกรณ์จำลองจะออกใบหุ้นที่ชำระค่าหุ้นแล้วมอบให้สมาชิกถือไว้เป็นหลักฐาน

2.7 การขาดจากสมาชิกภาพ

- 2.7.1 ตาย
- 2.7.2 ลาออก
- 2.7.3 ต้องคำพิพากษาให้ล้มละลาย
- 2.7.4 ถูกให้ออกจากสมาชิก

2.8 คณะกรรมการกำหนดนโยบายและวางแผน

- 2.8.1 การเลือกตั้งคณะกรรมการกำหนดนโยบายและวางแผน ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งสมาชิกขึ้นเป็นคณะกรรมการ มีจำนวนไม่น้อยกว่า 2 คนแต่ไม่เกิน 3 คน ใช้วิธีดำเนินการเลือกตั้ง
- 2.8.2 คณะกรรมการกำหนดนโยบายและวางแผน อยู่ในตำแหน่งได้ มีกำหนดเวลา 1 ปี

2.9 การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการกำหนดนโยบายและวางแผน

กรรมการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุดังต่อไปนี้

- 2.9.1 ออกตามวาระ
- 2.9.2 เข้ารับตำแหน่งหน้าที่อื่นในร้านค้าสหกรณ์จำลอง
- 2.9.3 ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้ถอดถอนออกจากเป็นกรรมการ

2.10 โครงสร้างขององค์กรในร้านค้าสหกรณ์จำลอง โรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่

โครงสร้างการทำงานของสหกรณ์จำลอง โรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่ได้จัดแบ่งโครงสร้างในการทำงานออกเป็นฝ่ายต่างๆ เพื่อช่วยในการบริหารงานภายในสหกรณ์จำลอง โดยจะมีนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 เป็นผู้ดำเนินการและแบ่งออกเป็นฝ่าย ต่าง ๆ ดังนี้

2.10.1 ผู้จัดการทั่วไป มีหน้าที่หลักดังนี้

- (1) ศึกษางานและวางแผนงานแบบคร่าว ๆ
- (2) เรียกประชุมคณะผู้บริหาร เพื่อตกลงเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานแบบคร่าว ๆ
- (3) แจ้งขอบเขตอำนาจและหน้าที่งานของแต่ละฝ่ายและให้แต่ละฝ่ายวางแผนงานของตน
- (4) ปรีกษาเรื่องการออกหุ้น และระเบียบที่คณะผู้บริหารต้องร่วมกันปฏิบัติ
- (5) ติดตามเกี่ยวกับการติดต่อบริษัทที่จะเป็นบริษัทคู่ค้า
- (6) แจ้งให้ฝ่ายบุคคลประชุมพนักงาน
- (7) แจ้งให้ฝ่ายการเงินและการบัญชีช่วยทำเอกสารต่าง ๆ ที่ทุกฝ่ายต้องใช้

(8) แจ้งเรื่องการจัดจำหน่ายหุ้นการจัดสรรผลตอบแทนและจัดทำงานประมาณรายรับ – รายจ่าย

2.10.2 ฝ่ายจัดทำบัญชี มีหน้าที่หลักดังนี้

- (1) วางแผนการทำงานของฝ่าย
- (2) เตรียมเอกสารที่ต้องใช้ในฝ่าย
- (3) ฝ่ายบัญชีจะเป็นผู้จำหน่ายหุ้นให้แก่ลูกค้าและผู้สนใจ
- (4) ทำหน้าที่เก็บหลักฐานทางการเงินต่าง ๆ พร้อมบันทึกในสมุด

2.10.3 ฝ่ายจัดซื้อสินค้า มีหน้าที่หลักดังนี้

- (1) วางแผนการทำงานของฝ่าย
- (2) ออกติดต่อบริษัทลูกค้าที่จำหน่ายสินค้าตามที่ตลาดเสนอมา
- (3) ร่างแบบฟอร์มเอกสารที่ต้องการจัดซื้อ

2.10.4 ฝ่ายตรวจเช็คสต็อก มีหน้าที่หลักดังนี้

- (1) วางแผนการทำงานของฝ่าย
- (2) ตรวจสอบสินค้าคงเหลือหลังจากปิดการขายสินค้าในแต่ละวัน

2.10.5 ฝ่ายทำความสะอาด มีหน้าที่หลักดังนี้

- (1) ทำความสะอาดร้านค้า
- (2) จัดเรียงสินค้าให้ถูกและวางตามประเภทสินค้า

2.10.6 ฝ่ายขายสินค้า มีหน้าที่หลักดังนี้

- (1) ติดต่อและให้บริการในการขายสินค้าให้กับลูกค้า
- (2) ปิดงบประมาณการขายในแต่ละวัน

2.11 ขั้นตอนการดำเนินการขายสินค้าของร้านสหกรณ์จำลอง

การขายสินค้าของร้านค้าสหกรณ์จำลองจะมีพนักงานขายสินค้าคอยให้บริการในเรื่องของการขายสินค้าและให้บริการลูกค้า ในกรณีที่มีลูกค้าทั่วไปซึ่งไม่ได้ทำการสมัครสมาชิกของร้านค้าสหกรณ์เข้ามาซื้อสินค้าพนักงานขายจะทำการบันทึกข้อมูลของการขายสินค้าลงในสมุดบันทึกการขายประจำวัน แต่ถ้าเป็นลูกค้าที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์จำลองจะมีการบันทึกข้อมูลการซื้อสินค้าของสมาชิกในแต่ละคนลงในบัญชีของการซื้อสินค้าของสมาชิก แล้วทำการสรุปยอดการขายสินค้าในแต่ละวันส่วนยอดซื้อสินค้าของสมาชิกแต่ละคนนั้นจะนำมาคำนวณและสรุปยอดซื้อสินค้าของสมาชิกเพื่อนำไปสรุปยอดเงินปันผลซึ่งจะได้จัดสรรและคืนเป็นเงินปันผลให้กับสมาชิกเมื่อสิ้นปีการศึกษา

2.12 ขั้นตอนการดำเนินการซื้อสินค้าของร้านสหกรณ์จำลอง

หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการขายสินค้าในแต่ละวันพนักงานจากฝ่ายเช็คสต็อกสินค้าจะเริ่มทำการตรวจเช็คสินค้าคงเหลือภายในร้านค้า เมื่อมีสินค้าที่ถึงจุดสั่งซื้อพนักงานจะทำการบันทึกข้อมูลสินค้าดังกล่าวลงบัญชีสินค้าที่ต้องซื้อ โดยเสนอรายงานยอดสินค้าคงเหลือและสินค้าที่ต้องการสั่งซื้อให้กับผู้จัดการทั่วไป เพื่อจะได้ดำเนินการจัดซื้อสินค้าเข้าร้านให้ทันต่อความต้องการของลูกค้าต่อไป หลังจากนั้นจึงทำการบันทึกข้อมูลการสั่งซื้อลงในเอกสารการซื้อลงในสมุดบัญชีของการซื้อสินค้า และทำการสรุปยอดการซื้อส่งให้กับผู้จัดการทั่วไป และในขณะเดียวกันก็จัดส่งสินค้าที่ซื้อเข้าไปยังฝ่ายสต็อกสินค้าเพื่อนำสินค้าไปจัดวางเพื่อบริการให้กับลูกค้าต่อไป

2.13 การจัดสรรกำไรสุทธิของร้านค้าสหกรณ์จำลอง

การจัดสรรเงินกำไรที่ได้จากการขายสินค้าเมื่อครบรอบระยะเวลาในการทำงาน 1 ปี ได้จัดสรรเงินปันผลออกเป็นดังนี้

- (1) จ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นจากกำไรสุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่าย
- (2) เก็บไว้เป็นทุนสำรองจากกำไรสุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่าย
- (3) สะสมไว้เป็นทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาจากกำไรสุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่าย